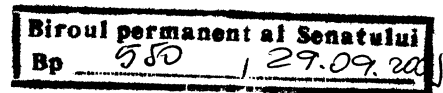

Parlamentul României

Cabinet Secretar General

București, 28 septembrie 2005

Nr. Plx. 307

Domnului,

CONSTANTIN DAN VASILIU
Secretar general al Senatului

Vă trimitem, alăturat, punctul de vedere al Guvernului referitor la propunerea legislativă privind autorizarea interceptării comunicațiilor în activitățile de realizare a securității naționale.

Menționăm că propunerea legislativă a fost înaintată Senatului ca primă Cameră sesizată, cu adresa nr.Plx307 din 28 septembrie 2005, în vederea dezbaterii.

Cu considerație,

SECRETAR GENERAL

Mihai Unghianu
Mihai Unghianu

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege privind autorizarea interceptării comunicațiilor în activitățile de realizare a securității naționale*, inițiată de domnul senator George Cristian Maior și de domnii deputați Ion Stan, Eugen Bejinariu și Gabriel Oprea din Grupul parlamentar al PSD (PL-x 307/2005).

I. Principalele reglementări

1. Potrivit art. 1 alin. (1) din propunerea legislativă, scopul acesteia îl constituie reglementarea procedurilor prin care, potrivit Constituției, în cazurile și condițiile prevăzute de lege, exercițiul unor drepturi și libertăți constituționale poate fi restrâns temporar, prin autorizarea interceptării comunicațiilor pentru necesități de apărare a securității naționale, precum și protecția față de imixtiuni sau abuzuri asupra libertăților individuale

ale cetățenilor români referitoare la inviolabilitatea domiciliului, secretul comunicațiilor, la viața intimă, familială și privată.

În vederea realizării scopului acestei propuneri legislative se înființează Centrul Tehnic pentru Securitatea Națională, care este autoritatea desemnată pentru punerea în aplicare a actelor de autorizare a operațiunilor de culegere a informațiilor prin interceptarea comunicațiilor, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

2. Textul propunerii legislative este structurat în 7 capitole care se referă, în principal, la:

- autorizarea culegerii de informații în scopuri de securitate, apărare, siguranță națională și ordine publică;
- transcrierea și distrugerea interceptărilor;
- Centrul Tehnic de Securitate Națională, autoritatea desemnată în materia protecției față de interceptările ilegale.

II. Observații și propuneri

1. În Expunerea de motive se menționează că, deși posibilitatea interceptării comunicațiilor și a altor restrângeri ale exercițiului unor drepturi și libertăți este reglementată în diverse legi speciale, nu există o lege specială în materia culegerii de informații, situație considerată *"impardonabilă din punct de vedere legislativ"* deoarece accentuează nesiguranța în ceea ce privește protecția drepturilor și libertăților fundamentale.

Față de această susținere, arătăm că prin modificările și completările aduse Codului de procedură penală, încă din 1996 (prin Legea nr. 141/1996) a fost introdusă la Capitolul II, după Secțiunea a V- a, Secțiunea a V¹- a - Interceptările și înregistrările audio sau video, ulterior substanțial modificată prin Legea nr. 281/2003. Aceste prevederi, care reprezintă sediul materiei în ceea ce privește activitatea de interceptare a convorbirilor și, respectiv, de înregistrare audio-video și de reținere și predare a corespondenței, au fost ulterior fie invocate în alte legi speciale, fie preluate integral sau parțial în cazul restrângerilor drepturilor și libertăților fundamentale în vederea apărării siguranței naționale (Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului).

Tot în Expunerea de motive se face referire la prevederi de drept comparat, invocându-se, spre exemplu, legislația germană. Cu privire la aceasta, propunerea legislativă face referire la "*securitatea statelor negermane, membre ale NATO, staționate în RFG*". Față de aceste aspecte, amintim de recenta decizie a Curții Constituționale germane cu privire la neconstituționalitatea legislației potrivit căreia poliția germană poate asculta convorbirile telefonice ale unor persoane fără a avea dovezi concrete. Mai menționăm că prevederile britanice în materie nu sunt cuprinse, așa cum se susține în Expunerea de motive, în "*Legea interceptării comunicațiilor*" ci, astfel cum sunt ele prezentate pe site-ul serviciului de informații britanic, în "*Legea privind competențele de investigare*" din 2000, la care se face trimitere în reglementările speciale ale serviciilor de informații.

Se subliniază, de asemenea, în Expunerea de motive, că unul din principalele avantaje aduse de propunerea legislativă este acela că autorizarea operațiunilor se va face, pe viitor, numai de către judecător, ignorându-se faptul că aceasta este soluția legală în vigoare de câțiva ani, deja, în România.

Totodată, în ceea ce privește Expunerea de motive, atragem atenția asupra faptului că, la redactarea acesteia, s-au strecurat câteva erori.

Astfel, în enumerarea actelor normative care reglementează posibilitatea interceptării comunicațiilor, trebuia invocată *Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale* și nu *Legea nr. 281/2004* care se referă la modificarea și completarea Legii nr. 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de Ministerul Justiției.

De asemenea, *Legea nr. 676/2001 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul telecomunicațiilor* a fost abrogată de *Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice*.

2. Potrivit **art. 1** al propunerii legislative, scopul acesteia îl constituie reglementarea procedurilor prin care, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, poate fi restrâns temporar exercițiul unor drepturi și libertăți constituționale, prin autorizarea interceptării comunicațiilor pentru necesități de apărare a securității naționale, precum

și protecția față de imixtiuni sau abuzuri asupra libertăților individuale ale **cetățenilor români** referitoare la inviolabilitatea domiciliului, secretul comunicațiilor, la viața intimă, familială și privată.

Atragem atenția asupra faptului că, potrivit art. 18 alin. (1) al Constituției "*Cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție și de alte legi*", iar textul menționat mai sus exclude aceste două categorii de persoane din sfera de protecție a propunerii legislative analizate.

3. **Art. 4 alin. (1)** prevede situația în care se va emite un act de autorizare pentru accesul în spații private. Cu privire la acest act, considerăm că ar fi trebuit să se precizeze conținutul cererii de autorizare, autoritatea competentă să emită acest act și condițiile în care actul se va putea emite. Subliniem că pătrunderea pe proprietatea unei persoane reprezintă o atingere adusă dreptului la inviolabilitatea domiciliului garantat de art. 27 din Constituție, iar limitările acestui drept trebuie efectuate numai cu respectarea unor garanții.

La **art. 4 alin. (2) teza a II-a** se face referire la posibilitatea ca "*pentru prevenirea acțiunilor puterilor străine ostile*", activități de genul: accesul în domiciliul unei persoane, interceptarea unor comunicații ori convorbiri private pot fi dispuse și pe cale administrativă de către autoritatea publică desemnată pentru gestionarea situației excepționale. Apreciem că o astfel de formulare este prea generală, nerespectându-se criteriile de "*previzibilitate*" a legii și putând da naștere unor interpretări diferite în aplicarea lor. În plus, subliniem faptul că în cazul situațiilor excepționale determinate de stările de asediu sau de urgență, există prevederea legală care poate justifica o limitare a unora dintre drepturile constituționale, cu condiția respectării de către România a obligațiilor internaționale asumate (art. 3¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență, cu modificările ulterioare).

4. La **art. 5** se face referire la posibilitatea interceptării comunicațiilor și fără autorizație din partea unui organ judiciar. Situațiile pentru care propunerea legislativă permite o astfel de ingerință în drepturile și libertățile fundamentale sunt prea larg formulate și permit, în felul acesta, interpretări abuzive. Astfel, nu pot fi menținute prevederile privind interceptarea neintenționată pentru realizarea de

studii, iar prevederile privind interceptarea neintenționată ca urmare a testării unor echipamente și cele privind scopurile de serviciu ale poștei ar fi trebuit riguros detaliate.

Cu privire la situația prevăzută la lit. a), arătăm că, deși sunt menționate două ipoteze în care persoana înregistrată consimte la interceptare, în fapt este vorba de o singură ipoteză, aceea a săvârșirii de infracțiuni prin intermediul mijloacelor de comunicații, prima ipoteză, amenințarea, fiind inclusă în cea de a doua.

Tot cu privire la această situație, subliniem lipsa unei proceduri în baza căreia se va desfășura interceptarea "*la cerere*" (care să cuprindă și cerința menționării explicite a solicitării persoanei care face plângere de a i se intercepta anumite comunicații).

În cazul în care interceptarea privește scopuri de serviciu ale poștei sau ale telecomunicațiilor, în cazul în care privește comunicații fără fir în scopuri de emisie a licenței, prevenire ori detectare a emisiilor ilegale sau a interferențelor ori interceptarea este neintenționată, fiind rezultatul experimentării noilor echipamente de interceptare sau antiinterceptare ori se realizează studii și cercetări de îmbunătățire a performanțelor acestora, interceptarea comunicațiilor este legală și fără autorizația prevăzută de lege.

Potrivit art. 28 din Constituție "*Secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare este inviolabil*".

Prin art. 53 alin. (1) al legii fundamentale "*exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor, desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav*." La alin. (2) al aceluiași articol se prevede că măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.

Având în vedere cele expuse mai sus, nu considerăm că **lit. b), c) și d)** ale **art. 5** au acel caracter excepțional impus de Constituție și care justifică exceptarea de la autorizare a interceptării comunicațiilor.

5. La **art. 6 alin. (2)** amenințările sau stările de pericol care pot justifica solicitarea autorizării trebuie să fie în legătură cu anumite crime

sau delictes din Codul penal. Precizăm că prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/2005 pentru modificarea Legii nr. 301/2004 - Codul penal și a Legii nr. 294/2004 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*, termenul de intrare în vigoare a noului Cod penal a fost prorogat până la data de 1 septembrie 2006, motiv pentru care propunerea legislativă trebuie adaptată actualelor prevederi ale legislației penale.

Totodată, trimiterea la numeroase infracțiuni din Codul penal - inclusiv pentru cazuri de apologie a infracțiunilor sau propagandă național-șovinistă împotriva exercitării drepturilor politice și cetățenești, împotriva ordinii publice, etc. - face ca restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale pentru apărarea securității naționale să fie posibilă, practic, pentru foarte multe fapte prevăzute de legea penală, multe din acestea nejustificând pericole clare, grave și prezente pentru care să se poată dispune interceptări.

Textul **art. 6 alin. (3) lit. d)** și **art. 30 alin. (1)** din propunerea legislativă nu sunt raportate și la prevederile *Acordului privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate între România și Uniunea Europeană*, textele actuale făcând referire doar la informațiile "*secret de stat*" și "*secret NATO*".

6. Definițiile cuprinse în **art. 7** conțin inadvertențe, suprapuneri și neclarități generatoare de confuzii atât în plan teoretic, cât și în practica activității de informații, fiind necesare importante modificări sau reconsiderări.

Astfel, nu se face disocierea necesară între "*ascultare*" și "*înregistrare*" - poți să asculți fără să înregistrezi și invers - și între "*convorbire*" și "*comunicare*" - convorbirea implică fluxul de informații în dublu sens, iar comunicarea presupune dirijarea informației într-un sens unic.

De asemenea, nu suntem de acord cu definiția dată "*locului public*". Faptul că o persoană poartă o convorbire privată într-un loc public nu poate da naștere automat dreptului autorității de a intercepta acea convorbire, fără a mai fi necesară parcurgerea unei proceduri de autorizare. În plus, includerea locului de detenție în noțiunea de "*loc public*" nu este posibilă, deoarece prin aceasta se permite interceptarea comunicațiilor desfășurate în locurile de detenție în condiții mult mai largi decât sunt permise acestea potrivit CEDO și jurisprudenței acesteia, modificând astfel dispozițiile legale privitoare la garantarea secretului

corespondenței și al convorbirilor telefonice în timpul executării pedepsei (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2003 privind unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate).

Nu putem susține nici definiția dată "*terorismului internațional*", deoarece nu există la acest moment o definiție recunoscută universal pentru acest fenomen - există numeroase convenții sectoriale ONU și ale Consiliului Europei, precum și definiții comun agreeate ca aceea acceptată la nivelul Uniunii Europene, dar netranspuse într-un document cu valoare juridică obligatorie, fenomenul prezentând încă mult prea multe aspecte noi pentru a putea fi sintetizat într-o definiție.

Definițiile date "*procedurilor de minimalizare*" nu oferă suficiente garanții împotriva unor eventuale interceptări ilegale. Astfel, existența unor *proceduri specifice* pentru micșorarea obținerii, reținerii sau răspândirii de informații nedisponibile în mod public, induce, pe de o parte, ideea că informațiile disponibile în mod public sunt supuse oricărei ingerințe fără nici un fel de restrângere, iar pe de altă parte poate constitui chiar pretextul pentru astfel de încălcări. Nu se înțelege, la același termen, care pot fi procedurile care să prevadă "*transmiterea informațiilor ce constituie probă a unei infracțiuni*". Subliniem că definiția procedurilor de minimalizare prevede trei situații distincte sub aceeași denumire, contrar prevederilor *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată*.

Apreciem, totodată, că nu se pot include în unica definiția dată "*puterii străine*", atât guvernele străine sau componentele acestora, recunoscute sau nu de România, cât și grupurile implicate în terorismul internațional.

Ar fi fost necesară o enumerare clară și neechivocă a situațiilor ce permit interceptări, având în vedere faptul că acestea sunt singurele care stau la baza activității specifice în materie pentru serviciile de informații. Ele trebuie să reprezinte, așa cum se menționează și în Recomandarea 1402 (1999) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, pericole clare și trebuie să fie reglementate prin lege, iar interceptarea prevederilor legale trebuie să aparțină exclusiv organelor judiciare.

7. Capitolul II reglementează procedura prin care sunt autorizate activitățile specifice culegerii de informații de către serviciile de informații și de securitate.

Analizând prevederile **art. 8** putem observa că domeniul de reglementare al legii nu este circumscris "*autorizării interceptării comunicațiilor*" cum se arată în titlu, ci este mult mai larg, el cuprinzând, pe lângă interceptarea comunicațiilor, și citirea corespondenței, efectuarea de constatări secrete în locuri private în scopul prelevării de informații sau obiecte. Acestea din urmă sunt de natura perchezițiilor și ar trebui să fie desfășurate potrivit procedurii prevăzute de Codul de procedură penală sau, dacă există motive întemeiate, trebuie prevăzută o procedură specială, însoțită de garanții.

8. Cu privire la **art. 10 lit. c)** subliniem faptul că numai înregistrările în spații private vor fi considerate restrângeri ale exercițiului unor drepturi, în special având în vedere definiția dată, prin **art. 7 lit. e)**, "*locului public*". În consecință, potrivit propunerii legislative, orice înregistrare efectuată în locuri publice astfel definite (de ex. restaurante, săli de clasă, etc.) va putea fi efectuată fără nici un fel de garanții. Acest lucru este inacceptabil, mai ales având în vedere că persoanele în cauză nu sunt avertizate cu privire la posibilitatea înregistrării. Desigur, pot exista excepții, clar definite și anunțate public anterior înregistrării (de ex. înregistrările în metrou, alte mijloace de transport, etc.) în așa fel încât persoanele susceptibile a fi înregistrate să-și poată regla conduita.

9. La **art. 11** noțiunea "*judecătorești*" din partea introductivă a acestuia nu poate fi menținută întrucât actele prevăzute la **lit. c)** - autorizări administrative - nu sunt emise de judecător ci, potrivit **art. 4 alin. (2)**, de către "*autoritatea publică desemnată pentru gestionarea situației excepționale*".

10. Procedurile de minimalizare menționate la **art. 12** nu sunt suficient de detaliate. În plus, anunțarea ulterioară a persoanei care a fost interceptată incidental este prevăzută numai pentru cazul în care nu există un pericol pentru scopul acțiunii.

Această prevedere nu numai că permite autorității luarea în considerare a interceptărilor incidentale dar, prin modul general formulat cu privire la momentul anunțării persoanei în cauză, practic lasă la latitudinea unei autorități neprecizate să decidă dacă și când va înștiința și persoana în cauză, ceea ce nu se poate admite.

Totodată, inserarea prevederii referitoare la măsurile reparatorii în cazul în care a apărut un prejudiciu ca urmare a nerespectării "*procedurilor de minimalizare*" este neoportună, întrucât dreptul comun prevede că orice prejudiciu poate fi reparat în baza răspunderii civile delictuale. Prin urmare, o prevedere ca aceea din propunerea legislativă fie repetă un principiu de drept deja consacrat, fie induce ideea că numai în acest caz se aplică dreptul comun.

11. În ceea ce privește prevederile privind procedura de autorizare a activităților specifice, durata autorizării, modul de desfășurare a acestor activități, apreciem că acestea nu sunt conforme cu standardele europene în materie și nu sunt menite a conferi suficiente garanții.

Astfel, propunerea legislativă cuprinde trei categorii de autorizări pentru restrângerea drepturilor și libertăților: "*autorizări judiciare*" - pentru activități ce se desfășoară în scopuri legate de instrucția penală, "*autorizările de securitate*" - care se emit după o procedură specifică și "*autorizările administrative*" - emise pentru situațiile excepționale determinate de stări de război, asediu ori urgență, precum și de necesitatea prevenirii acțiunilor puterilor străine.

Fără a nega existența unor rațiuni diferite ce pot exista pentru solicitarea unei interceptări - urmărirea penală, eliminarea unor pericole/riscuri privind comiterea de atentate, dispunerea de măsuri specifice pe timp de asediu - precizăm că în toate situațiile este necesară respectarea aceluiași garanții prevăzute de CEDO și de jurisprudența Curții de la Strasbourg cu privire la condițiile de autorizare, autoritatea emitentă a autorizării, efectuarea pe o perioadă determinată.

Numai în condițiile în care apare starea de război sau un pericol grav care amenință starea națiunii, statul poate deroga de la cadrul legal general, dar numai pe o perioadă determinată de timp, printr-o lege specială, în urma unei comunicări prealabile făcute Secretarului General al Consiliului Europei - art. 15 din CEDO, dar și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență.

Prin urmare, prevederile cuprinse la **art. 11-28** vor trebui armonizate cu cele similare din Codul de procedură penală și vor trebuie reformulate astfel încât să conțină în mod unitar pentru toate situațiile, detaliat, cerințele necesare.

12. În situația în care **art. 15** al propunerii legislative prevede că, în cazul în care actul de autorizare menționează identitatea persoanei la care se referă, activitățile autorizate pot fi efectuate și în alte locuri ori localități decât cele prevăzute inițial în autorizație, nu vedem rațiunea pentru care, între condițiile de fond ale cererii de autorizare și ale autorizării însăși, se regăsesc și cele referitoare la descrierea locului/locurilor unde urmează a se executa activitățile autorizate și la natura și localizarea fiecărui dispozitiv sau locurile către care se va îndrepta supravegherea (**art. 13 lit. h) și i)**).

13. Cu privire la **art. 16** facem precizarea că în *cererea de autorizare* nu se menționează expres spațiile în care este permis accesul, precum și condițiile în care se poate intra în aceste spații.

14. *Autorizarea retroactivă* prevăzută la **art. 21** nu poate fi acceptată deoarece este formulată mult prea permisiv excedând, practic, situațiilor de urgență. Astfel, nu se justifică "*transcrierea fără autorizare*" deoarece această acțiune necesită în sine timp și nu poate fi efectuată material în situațiile de urgență. Articolul ar fi trebuit formulat astfel încât să reflecte faptul că eventualele interceptări realizate în caz de urgență fără autorizarea judecătorului vor putea fi efectuate numai când întârzierea obținerii autorizării ar aduce grave prejudicii acțiunii respective, comunicarea lor se va face judecătorului imediat sau în maxim 24 de ore, iar neconfirmarea va determina încetarea, de îndată, a acestora, precum și distrugerea celor efectuate.

Totodată, autoritatea care decide efectuarea interceptării de urgență trebuie să fie clar arătată și să ofere garanții suficiente.

15. La **art. 22** este reglementată *o categorie de autorizații* care privesc puteri sau organizații străine inamice. Aceasta nu mai conține nici măcar garanțiile prevăzute pentru autorizația administrativă, ci constă într-o autorizare dată de către o autoritate desemnată de CSAT în avans, pe un termen de 1 an, condiții care nu oferă nici una din garanțiile prevăzute de standardele internaționale.

16. **Art. 23** prevede că autorizarea nu este supusă căilor de atac.

Având în vedere faptul că autorizarea interceptării comunicațiilor este emisă de către o instanță judecătorească, nu vedem rațiunea pentru care **art. 23** încalcă prevederile **art. 129** din Constituție, potrivit cărora

"Împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii".

17. La **art. 26** se prevede că Înalta Curte de Casație și Justiție va elabora anual un raport în care prezintă numărul total de autorizații emise, respinse, prelungite, rezultatele obținute ca urmare a aplicării lor, precum și recomandări pentru autoritățile solicitante, raport ce se va remite *"autorităților însărcinate cu organizarea, coordonarea și controlul activităților serviciilor de informații și securitate."* Aceste prevederi trebuie eliminate, deoarece instanța supremă, parte a puterii judecătorești, nu poate fi obligată să prezinte rapoarte anuale în fața Parlamentului - puterea legiuitoare - cu privire la activitatea desfășurată de alte instituții. Serviciile de informații, în cadrul procesului de control parlamentar la care sunt supuse, sunt cele care trebuie să prezinte astfel de informații.

18. Nu înțelegem rațiunea **art. 28** care reglementează în mod special interceptarea convorbirilor *"confidențiale între client și medic, avocat, notar, psiholog și alți asemenea prestatori de servicii"*. Astfel, articolul face referire la interceptarea convorbirilor acestor persoane numai dacă există date sau indicii temeinice că sunt implicate în fapte penale, de unde rezultă faptul că autorizarea este, potrivit clasificării date de propunerea legislativă, una *"judiciară"* și, prin urmare, ar trebui să se aplice în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală, nemaifiind necesare altele speciale. Nu se justifică, de asemenea, extinderea competenței ofițerului de poliție de a solicita autorizarea interceptării pentru infracțiunile enumerate (de ex. spălarea de bani, trafic de droguri, etc.), având în vedere că pentru acestea competența de urmărire penală aparține procurorului, acesta fiind organul judiciar competent a formula astfel de solicitări.

19. La **Capitolul III - Transcrierea și distrugerea interceptărilor**, în **art. 29**, se reglementează posibilitatea ca informațiile obținute prin aceste proceduri speciale să poată fi consemnate în acte de constatare, servind astfel ca probe într-un eventual proces penal. Precizăm că acest lucru nu este posibil deoarece propunerea legislativă face distincția între mai multe tipuri de autorizări și, practic, numai cele judiciare pot ulterior să fie folosite într-un proces penal. Această clarificare este absolut necesară cu atât mai mult cu cât la **art. 30** se

prevede că numai pentru "*informațiile utilizate judiciar*" corectitudinea transcrierii acestora se certifică de către judecătorul care a autorizat interceptarea, rezultând implicit că pentru celelalte tipuri de informații, transcrierea, păstrarea, distrugerea informațiilor interceptate sunt de competența serviciului de informații sau de securitate, fără nici un fel de control sau garanție, fapt ce nu poate fi admis.

20. Prevederea de la **art. 33**, potrivit căreia procesele verbale întocmite pentru fiecare operațiune de distrugere se supun autorității special desemnate pentru controlul legalității interceptărilor nu oferă suficiente garanții.

De asemenea, acest articol induce o viziune eminentemente penalistă a folosirii datelor, informațiilor și materialelor obținute prin intermediul mandatului. Se omite faptul că rolul principal al serviciilor de informații constă în prevenirea, contracararea și înlăturarea amenințărilor la adresa securității naționale și că, în acest sens, informațiile astfel obținute pot fi folosite în fundamentarea unor măsuri specifice de această natură, care nu implică valorificarea lor pe cale judiciară. Din aceste considerente nu se justifică instituirea obligației ca înregistrările care nu se anexează actelor de constatare să se distrugă în cel mult 10 zile de la data la care au fost efectuate sau de la certificarea lor de către judecătorul care a emis mandatul, sens în care acest articol nu poate fi susținut.

21. **Art. 35 alin. (2)** prevede cazurile în care persoana vizată poate combate probele obținute prin interceptare. Apreciem restrictivă această listă, întrucât ar trebui să se permită combaterea probelor în baza oricăror motive admise de judecător, conform regulilor generale.

22. La **alin. (2) al art. 36** din propunerea legislativă se prevede că Centrul Tehnic pentru Securitate Națională se constituie din structurile tehnice ale serviciilor de informații și securitate și funcționează pe infrastructura tehnică a serviciului desemnat ca autoritate în materie de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

De asemenea, la **art. 38** din propunerea legislativă se prevede că bugetul Centrului Tehnic pentru Securitate Națională se constituie din cote-părți din bugetele instituțiilor cărora li se repartizează posturi de interceptare, proporțional cu numărul de posturi atribuite anual.

Din prevederile menționate mai sus, rezultă că Centrul Tehnic pentru Securitate Națională este un organism interinstituțional, situație în

care apreciem că acesta nu poate avea un buget propriu, urmând ca instituțiile membre ale acestei structuri să suporte, din bugetele proprii, cheltuielile determinate de îndeplinirea sarcinilor ce le revin, rezultate din calitatea de membru al centrului.

Totodată, în conformitate cu prevederile **art. 43** din propunerea legislativă, Centrul Tehnic pentru Securitate Națională primește atribuții specifice pe linia culegerii, transportului și prelucrării informațiilor, asigurarea suportului tehnic, atât pentru comunicații și tehnică de calcul, cât și pentru sistemele de securitate. Îndeplinirea acestor atribuții determină influențe financiare asupra bugetului de stat.

Se prevede în **Capitolul IV** că Centrul Tehnic pentru Securitate Națională este autoritatea desemnată în materia protecției față de interceptările ilegale, prevedere discutabilă având în vedere faptul că din articolele care detaliază activitatea acestuia nu rezultă modul în care se protejează interceptările ilegale. În plus, la **art. 36** se prevede că Centrul Tehnic pentru Securitate Națională pune în aplicare actele judecătorești de autorizare a interceptării comunicațiilor, deși propunerea legislativă menționează și interceptări autorizate de alte organisme iar acest Centru este singurul abilitat a efectua, tehnic, interceptarea convorbirilor pentru toate situațiile în care s-au dispus acestea.

23. Capitolul V - Drepturile persoanelor nu reglementează nici el garanțiile necesare desfășurării procedurilor vizate de această propunere legislativă. **Art. 48** nu clarifică concret intervalul de timp în care o persoană care a făcut obiectul unei interceptări este încunoștințată despre aceasta. Procedura prin care se pot solicita reparații în caz de interceptare ilegală nu aduce elemente substanțiale, diferite de procedura de drept comun, pe de o parte, iar pe de altă parte aduce anumite precizări care nu sunt necesare, reprezentând principii bine stabilite în procedura penală (de ex. *organul de urmărire penală are sarcina obținerii de probe sau se admit mijloacele de probă consacrate de legea penală*).

24. Potrivit **art. 49 alin. (2)** persoanele prejudiciate ca urmare a folosirii ilegale a informațiilor rezultate din operațiunile autorizate au dreptul de a primi reparațiile cuvenite ca urmare a pagubelor efectiv produse. Precizăm că aceste pagube pot fi nu numai de natură materială, ci și morală.

25. Cu privire la prevederea conținută în **art. 50 alin. (4)**, în temeiul căreia termenul de introducere a plângerii pentru efectuarea interceptărilor ilegale este de 3 ani de la data comiterii infracțiunii sau de la data constatării prejudiciilor, apreciem că momentul inițial ar trebui să fie data notificării oficiale a interceptării sau data constatării prejudiciului, întrucât varianta propusă de inițiator poate duce la blocarea plângerii, deoarece persoanei interesate nu i-a fost comunicată interceptarea, fapt evident neimputabil acesteia.

26. Infracțiunea prevăzută la **art. 52** nu poate fi menținută deoarece induce ideea că este permisă interceptarea în spații deschise circuitului public.

27. Infracțiunea prevăzută la **art. 53** trebuie să fie reanalizată și reformulată, eventual prin eliminarea teza a II-a care incriminează dezvăluirea conținutului comunicațiilor interceptate unei persoane nedreptățite, deoarece actuala formulare poate aduce atingere libertății presei pentru situația în care, de exemplu, un ziar publică informații ajunse la presă prin neîndeplinirea de către autorități a competențelor legale de respectare a regimului informațiilor clasificate.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la punctul II, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Călin POPESCU-TĂRICEANU

Domnului deputat **Adrian NĂSTASE**

Președintele Camerei Deputaților